

ONTWERPBESLUIT LEENDERBOS, GROOTE HEIDE & DE PLATEAUX

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Groote Heide en De Plateaux**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*
 - H2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*-soorten op landduinen
 - H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*
 - H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren
 - H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*
 - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
 - H4030 Droge Europese heide
 - H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland
 - H6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
 - H7110 *Actief hoogveen
 - H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*
 - H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*
 - H91D0 *Veenbossen
 - H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van richtlijn (EEG) 92/43 (prioritaire soorten aangeduid met een sterretje):

H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H1096	Beekprik
H1134	Bittervoorn
H1166	Kamsalamander
H1831	Drijvende waterweegbree

Artikel 2

1. Het besluit tot aanwijzing van de speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) **Leenderbos en Groote Heide**, zoals aangewezen bij besluit van 24 maart 2000 (N/2000/340, Stcrt. 2000, nr. 65) en zoals gewijzigd bij besluit van 15 juli 2002 (TRCJZ/2002/5727, Stcrt. 2002, nr. 133), wordt gewijzigd.
2. Paragrafen 3.1 en 3.3 van de nota van toelichting behorende bij het in het eerste lid bedoelde besluit N2000/340 worden vervangen door de paragrafen 3.1, 3.3 en 3.4 van de nota van toelichting bij dit besluit.
3. Paragraaf 4.4 en de hoofdstukken 5, 6, 7 van de nota van toelichting behorende bij het in het eerste lid bedoelde besluit N/2000/340 vervallen.
4. De kaart behorende bij besluit TRCJZ/2002/5727 wordt ingetrokken.

Artikel 3

1. De aanwijzing bedoeld in artikel 1 en de wijziging van het in artikel 2 bedoelde besluiten, gaan vergezeld van een nota van toelichting en een kaart, welke deel uitmaken van dit besluit.
2. De in de artikelen 1 en 2 bedoelde speciale beschermingszones vormen samen het Natura2000-gebied **Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid van de Natuurbeschermingswet 1998, is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 4

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging Zuid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Keizergracht 5, 5611 GB EINDHOVEN. Terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv/natuurwetgeving>.

Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux waarin opgenomen:

nota van toelichting bij de aanwijzing van Groote Heide en De Plateaux als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede nota van toelichting bij de wijziging van besluit TRCJZ2002/5727 van de aanwijzing van Leenderbos en Groote Heide als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Groote Heide en De Plateaux aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt de nota van toelichting behorend bij de aanwijzing van Leenderbos en Groote Heide als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn gewijzigd. Beide aanwijzingen tezamen vormen het Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting worden de aanwijzingen onder Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Groote Heide en De Plateaux aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Groote Heide - De Plateaux" en onder nummer NL9801036 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor vier prioritaire habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.

Het gebied is op 24 maart 2000 (N/2000/340) onder de naam "Leenderbos en Groote Heide" aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (verder aangeduid als "Vogelrichtlijngebied"). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL3009014. In beslissing op bezwaar is de begrenzing (15 juli 2002, TRCJZ/2002/5727) aangepast. Het eerstgenoemde besluit is door middel van laatstgenoemde besluit gewijzigd c.q. aangevuld met betrekking tot de instandhoudingsdoelen. Uit vorige besluiten overgenomen tekstdelen of vogelwaarden zijn in deze nota van toelichting cursief gezet¹.

¹ De afkorting sbz ("speciale beschermingszone") en de aanduiding "beschermingszone" zijn hierin vervangen door de term "Vogelrichtlijngebied"

Het Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (landelijk gebiedsnummer 136) omvat het Vogelrichtlijngebied Leenderbos en Groote Heide en het Habitatrichtlijngebied Groote Heide en De Plateaux. Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Het Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux ligt in de provincie Noord-Brabant en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Bergeijk, Cranendock, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied bestaat uit twee delen. Het oostelijk deel omvat de Groote Heide in het noorden, de gemeentebossen van Heeze, de landgoederen Valkenhorst en Heezerheide en de boswachterij Leende. Het gebied is onderdeel van het Kempische landschap dat gekenmerkt wordt door hoogteverschillen die tijdens de laatste ijstijd zijn ontstaan door dekzandafzettingen. Over het algemeen is het landschap glooiend, maar plaatselijk is het dekzandlandschap verstoven, waardoor een sterker reliëf aanwezig is. Tot het begin van de twintigste eeuw was de dekzandrug bedekt met onafzienbare heide. Grote delen zijn in de crisisjaren van de vorige eeuw op grote schaal bebost. Delen van het heidelandschap zijn echter gespaard gebleven, zoals ook een aantal vennen in de heide en de bossen. Het Klein Hasselsven is een pingo-ruïne. Het heidelandschap wordt doorsneden door – deels gekanaliseerde – laaglandbeken, die plaatselijk omzoomd zijn door hooilanden, beekbegeleidende bossen en hakhoutpercelen. Op de overgang naar de beken is sprake van een hogere grondwaterstand en uittredende kwel.

Het westelijk deel betreft De Plateaux, het dal van de Dommel en gedeelten van de beeklopen van de Run en de Keersop. De Plateaux is een deels bebost heidegebied. Tegen de Belgische grens aan liggen vloeivelden: hooilanden die al sinds lange tijd bevoeid worden met (kalkrijk) Maaswater door middel van een lang stelsel van geulen en kanaaltjes. In de heide van de Malpie liggen een aantal grote vennen. Op meerdere lokaties zijn kleine jeneverbesstruwelen aanwezig. Langs de Dommel liggen vochtige en natte graslanden en bossen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux behoort tot het Natura2000-landschap 'Hogere Zandgronden'.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Groote Heide en De Plateaux is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.²

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing is op de bijbehorende kaart aangegeven. Het Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux bestaat uit twee delen. Het westelijke deel omvat het bos- en heidecomplex Malpie, Malpiebeemden en De Plateaux dat gelegen is tussen De Venbergse molen in het noorden en de grens met België in het zuiden. Het oostelijke deel bestaat uit het bos- en heidecomplex Groote Heide-Leenderbos dat gelegen is tussen de A67 in het noorden en de grens met België in het zuiden. Tevens maken onderdeel uit van het Natura2000-gebied het gebied Putberg dat oostelijk ligt van het complex Leenderbos-Groote Heide, alsmede een viertal beken, te weten – van west naar oost - de Run (vanaf de Schaikse Dijk in het zuiden tot de monding in de Dommel in het noorden), de Keersop (vanaf de Belgische grens in het zuiden tot de monding in de Dommel ten noorden van Dommelen), de Dommel (vanaf de Belgische grens in het zuiden tot de samenkomst met de Run in het noorden) en de Tongelreep (vanaf de grens met België in het zuiden tot de zuidelijke grens van de bebouwde kom van Aalst in het noorden).

Het Habitatrichtlijngebied valt in zijn geheel samen met de hiervoor omschreven begrenzing van het Natura2000-gebied. Het Vogelrichtlijngebied omvat alleen het deel van het complex Leenderbos-Groote Heide tussen de Eikenlaan en de A2 in het noorden en de Belgische grens in het zuiden. De buitenste grenzen vallen samen met de grenzen van het Natura2000-gebied. Van noord naar zuid omvat het de volgende deelgebieden: landgoed Valkenhorst, de Molenheide, de boswachterij Leende, het natuurreservaat Het Goor, het natuurreservaat Groote Heide en de Gastelse Heide.

De begrenzingen van het Vogelrichtlijngebied en van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Onlogische verschillen (< 25 ha) tussen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn opgeheven door de meest ruime grens aan te houden.

In afwijking hiervan is de uitloper van het Habitatrichtlijngebied langs de Strijper Aa verkleind (16 ha) omdat hier geen habitatwaarden voorkomen. Er blijven echter tussen de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied en die van het Habitatrichtlijngebied

² Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

logische verschillen bestaan wat betreft deelgebieden die geen betekenis hebben voor de vogelsoorten waarvoor het Vogelrichtlijngebied is aangewezen (dit betreft met name De Plateaux, Putberg, Grootte Heide bij Leende, beeklopen).

Rijbanen, bermen, parkeerplaatsen en/ of op- en afritten van de A2 en A67, die over een afstand van ruim 7 km door en langs het gebied lopen, zijn buiten de begrenzing van zowel het Vogelrichtlijngebied als het habitatrichtlijngebied gebracht. Op grond van de algemene exclaveringsformule waren ze reeds tekstueel uitgezonderd als onderdeel van het Vogel- en habitatrichtlijngebied. De habitattypen en soorten waarvoor het Habitatrichtlijngebied is aangemeld, komen er niet of nauwelijks voor. Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen aangepast:

- De begrenzing van de beek de Keersop is met 3 km verlengd tot aan de Belgische grens, vanwege het voorkomen van de Beekprik (H1096) in het grensgebied, plaatselijk aangevuld met aangrenzende bestaande natuur in eigendom van natuurbeherende organisaties (totaal ca. 10 ha).
- Ten noordwesten van de Malpie is de grens langs bospaden en een beekje gelegd, zodat een logischere begrenzing wordt bewerkstelligd. Hierdoor is ca. 7,5 ha toegevoegd aan het gebied en is ca. 4 ha verwijderd.
- Ten noorden van Schaft zijn langs de Maastrichterweg percelen cultuurgrond aan de buitenrand uit de begrenzing gehaald, omdat hier geen habitatwaarden aanwezig zijn (ca. 5,5 ha).
- Nabij Achterste Brug is de begrenzing rechtgetrokken en gelijk gelegd met het eigendom van Natuurmonumenten (per saldo uitbreiding van 3,6 ha).
- In de noordoostpunt van het deelgebied Leenderbos is de begrenzing logischer gemaakt en gelijkgetrokken met het eigendom van het Brabants Landschap, waardoor ca. 3,8 ha uit de begrenzing gehaald is.
- Uitbreiding met de Tongelreep tussen Achelse Kluis en Aalst, vanwege het voorkomen van Beken en rivieren met waterplanten (*waterranonkels*) subtype A (H3260_A) met o.a. Vlottende waterranonkel. Bestaande en verworven nieuwe natuur (167 ha, merendeels eigendom Brabants Landschap en SBB) langs de beekloop (met name stroomafwaarts vanaf Valkenswaard) zijn opgenomen om, waar mogelijk, een optimale bescherming van de beekloop te kunnen realiseren. Na voltooiing van in uitvoering en voorbereiding zijnde projecten wordt deze beek weldra een van de meest kansrijke beken in deze regio (ten behoeve van de Beekprik die bovenstrooms in België voorkomt, en Drijvende waterweegbree). Het stroomgebied van de Tongelreep kent een zeer gunstige opbouw: relatief goed basisdebiet, weinig intensieve landbouw en gering aandeel verhard oppervlak, grotendeels gelegen in en nabij beschermde natuurgebieden en de infiltratiegebieden liggen vrijwel geheel in bos- en natuurgebieden.
- Rond de Putberg is de begrenzing rechtgetrokken en gelijk gelegd met het eigendom van Staatsbosbeheer (per saldo uitbreiding van 3 ha).

Het Natura2000-gebied beslaat een oppervlakte van 4.356 ha, waarvan 2522 ha als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Deze cijfers betreffen bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. **Gebouw:** elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk:** elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- **Verhardingen** kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. **Wegen** betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- **Hoofdspoorwegen** betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.2 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het gebied is van groot belang voor stuifzandheiden met struikhei, dat echter over grote delen flink vergrast is. De droge heide in het gebied wordt deels tot habitatype H2310 stuifzandheiden met struikhei en deels tot habitatype H4030 droge heiden gerekend.

H2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*-soorten op landduinen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zandverstuivingen komt over een geringe oppervlakte voor in mozaïek met habitatype H2310 stuifzandheiden met struikhei. De afwisseling van (kleine) stuifzanden en stuifzandheiden met struikhei is voor een groot aantal dieren belangrijk. Bgeide habitatypen komen in mozaïëkvorm voor. Om deze reden zijn beide doelen gecombineerd.

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het Natura2000-gebied herbergt enkele zeer goed ontwikkelde zwakgebufferde vennen. Door verdroging en eutrofiëring is de kwaliteit van een aanzienlijk deel van de vennen echter aangetast. Uitbreiding zal plaatsvinden als gevolg van een natuurherstelproject waardoor het gebied in de toekomst een zeer grote bijdrage levert aan het landelijke doel voor het habitatype.

H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zure vennen is in verschillende vennen minder goed ontwikkeld en kwaliteitsverbetering is dus noodzakelijk. Uitbreiding van het aantal vennen is reeds in voorbereiding.

H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, *waterranonkels* (subtype A).

Toelichting De kwaliteit en oppervlakte van het habitatype beken en rivieren met waterplanten, *waterranonkels* (subtype A) is door eutrofiëring en 'normalisatie' van de laaglandbeken (Dommel, Tongelreep, Strijper Aa) sterk achteruitgegaan. Wel herbergt het type lokaal een grote hoeveelheid drijvende waterweegbree. Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van dit habitatype worden nagestreefd.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).

Toelichting De kwaliteit van habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) wordt bedreigd door verdroging en vergrassing. Herstelprojecten tonen aan dat kwaliteitsverbetering mogelijk is.

- H4030 Droge Europese heide**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Het gebied is van groot belang voor droge heiden, dat echter over grote delen vergrast is. De heide in het gebied wordt deels tot dit habitatype H4030 droge heide en deels tot habitatype H2310 stuifzandheiden met struikhei.
- H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting In het gebied zijn op meerdere locaties kleine jeneverbesstruwelen aanwezig, ook liggen struiken binnen naaldbossen.
- H6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit glanshaver- en vossenstaartheoïlanden, *glanshaver* (subtype A).
 Toelichting Het habitatype glanshaver- en vossenstaartheoïlanden, *glanshaver* (subtype A) komt in een afwijkende vorm voor (overgang naar dotterbloemhooiland) in de door Maaswater bevoeide hooilanden van de Plateaux (de vloeivelden). De kwaliteit is hier de afgelopen jaren achteruitgegaan, maar herstel- en ontwikkelingsmaatregelen zijn en worden uitgevoerd.
- H7110 *Actief hoogveen**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit actieve hoogvenen, *heideveentjes* (subtype B).
 Toelichting Het habitatype actieve hoogvenen, *heideveentjes* (subtype B) komt voor in het Klein Hasselsven.
- H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype pioniervegetaties met snavelbiezen komt voor op plagplekken, het type zal voor een groot deel weer omvormen tot het habitatype H4010 vochtige heide, *hogere zandgronden* (subtype A).
- H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype galigaanmoerassen komt voor langs diverse vennen. De kwaliteit is vaak vrij goed (het zijn plaatselijk relatief jonge begroeiingen), maar de oppervlakte is gering.
- H91D0 *Veenbossen**
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype hoogveenbossen komt voor in het brongebied van de Strijper Aa ('t Goor). Het betreft één van de grotere groeiplaatsen van het bostype in ons land. De kwaliteit kan hier verbeterd worden.

- H91E0** ***Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)**
- Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C).
- Toelichting De vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C) komen onder meer voor in de Malpie. De kwaliteit kan verbeterd worden door bestrijding van verdroging.

4.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1042 **Gevlekte witsnuitlibel**

- Doel Uitbreiding omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen.
- Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde uitbreiding van de populatie (tot het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.

H1096 **Beekprik**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Toelichting De beekprik komt voor in de Keersop. Deze geïsoleerde populatie is van groot belang vanwege de beperkte verspreiding van de soort in ons land. Het betreft de enige populatie in Noord-Brabant.

H1134 **Bittervoorn**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Toelichting De bittervoorn is bekend van de voormalige visvijvers van de OVB bij Valkenswaard, deze liggen deels binnen de begrenzing van het gebied.

H1166 **Kamsalamander**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Toelichting Binnen het gebied en in de directe omgeving komen enkele geïsoleerde populaties van de kamsalamander voor. De grootste populatie bevindt zich langs de rand van De Plateaux. In het Leenderbos nabij Heezenbosch is de soort in en vlak buiten het gebied vastgesteld. Aangezien de kamsalamander in Noord-Brabant sterk achteruit is gegaan, verdienen deze restpopulaties extra aandacht. De kwaliteit van het leefgebied is daarbij een belangrijk punt.

H1831 **Drijvende waterweegbree**

- Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.
- Toelichting De drijvende waterweegbree komt voor in de Run. De kwaliteit van de Run en andere beken kan verbeterd worden.

4.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A224 Nachtzwaluw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Toelichting Van oudsher is de nachtzwaluw een broedvogel van de heidevelden. De vanaf halverwege de 80-er jaren verzamelde inventarisatiegegevens laten een zeer geleidelijke toename zien van circa 20 naar ten minste 30 paren (gemiddeld over de periode 1999-2003 32 paren). Maximaal werden 47 paren vastgesteld in 2002. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Zuidoost-Brabant ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A246 Boomleeuwerik

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 50 paren.

Toelichting Van oudsher is de boomleeuwerik een broedvogel van de heidevelden. In de periode 1999-2003 wordt het aantal geschat op circa 53. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Zuidoost-Brabant ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A276 Roodborsttapuit

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 60 paren.

Toelichting Van oudsher is de roodborsttapuit een broedvogel van de heidevelden. In de periode 1999-2003 werd het aantal geschat op circa 61. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Zuidoost-Brabant ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.